

FORHØJELSE AF BØDENIVEAU

for alvorlige sikkerhedskritiske fejl og mangler ved tunge motorkøretøjer

Få mere information på www.fstyr.dk

Beskrivelse af lovændringen

Den 1. januar 2020 træder nye regler i kraft, som betyder, at bødeniveauet for alvorlige sikkerhedskritiske fejl og mangler forhøjes. De nye regler indfører således ikke nye typer af fejl og mangler. Føreren og ejeren (eller varig bruger) vil derfor ikke kunne straffes for andet eller mere end det, som man allerede kan straffes for i dag. Bødeniveauet for almindelige fejl og mangler (dvs. fejl og mangler, der ikke kan betegnes som alvorlige sikkerhedskritiske) hæves ikke.

Alvorlige sikkerhedskritiske fejl og mangler

Ved vurderingen af, om en fejl og mangel er en alvorlig sikkerhedskritisk fejl og mangel, tages der udgangspunkt i de fejl og mangler, der i henhold til vejsidesynsdirektivet kategoriseres som "farlige".

Når en "farlig" fejl konstateres ved en kontrol, skal det konkret vurderes, om fejlen har en sådan karakter, at den i sig selv udgør en nærliggende risiko for, at uheld opstår, enten ved at køretøjet forulykker eller ved, at der sker påkørsel af andre trafikanter. Er dette tilfældet, vil fejlen være en alvorlig sikkerhedskritisk fejl og mangel. Fejl og mangler ved et køretøj, hvis karakter gør, at de for andre trafikanter (trafikanter der befinder sig uden for køretøjet) kan forværre konsekvenserne af en eventuel ulykke, som køretøjet er impliceret i, kan også være alvorlige sikkerhedskritiske fejl og mangler.

Vurderingen af, om der foreligger en alvorlig sikkerhedskritisk fejl eller mangel, sker i forhold til køretøjets samlede præstationsevne i relation til de enkelte kategorier af fejl og mangler (eksempelvis køretøjets bremseevne og køretøjets styreevne). F.eks. vil fejl på en eller flere bremsekomponenter, der eventuelt påvirker flere af køretøjets aksler, teknisk set være at anse som én alvorlig sikkerhedskritisk fejl, hvis fejlen påvirker køretøjets samlede bremseevne i ikke ubetydelig grad. Hvis fejlen omvendt ikke påvirker køretøjets samlede bremseegenskaber, eller kun påvirker dem i ubetydelig grad, vil der i teknisk forstand alene være tale om én almindelig fejl ved køretøjet.

Det skal samtidig bemærkes, at hvis et køretøj har flere fejl og mangler, der hver især ikke i sig selv har en alvorlig sikkerhedskritisk karakter (almindelige fejl og mangler), kan tilstedeværelsen af sådanne flere samtidige fejl og mangler dog betyde, at køretøjet reelt udgør samme færdselssikkerhedsmæssige risiko i trafikken som et køretøj med én alvorlig sikkerhedskritisk mangel. Afhængig af de konkrete omstændigheder og de konkrete fejl vil tilstedeværelse af flere samtidige fejl således kunne anses for en alvorlig sikkerhedskritisk fejl, selvom de enkelte fejl ikke i sig selv er alvorlige sikkerhedskritiske.

Ansvarsgrundlaget for henholdsvis ejer (eller varig bruger) og fører

De nye regler medfører ikke ændringer i forhold til ansvarsgrundlaget for henholdsvis ejer og fører af køretøjet.

Når en fejl og mangel, herunder en alvorlig sikkerhedskritisk fejl og mangel, konstateres ved en kontrol, vil følgende skulle vurderes i forhold til, om ejer og/eller fører kan straffes:

Fører:

Er der udvist uagtsomhed af føreren?

Det er ikke nok, at køretøjet er behæftet med fejl og mangler, herunder alvorlige sikkerhedskritiske fejl og mangler. Føreren skal herudover også have udvist uagtsomhed.

Føreren kan derfor kun straffes for fejl og mangler - herunder alvorlige sikkerhedskritiske fejl og mangler - hvis føreren vidste eller på grund af konkrete omstændigheder burde vide, at køretøjet var behæftet med sådanne fejl og mangler.

Føreren har ikke i den forbindelse pligt til at foretage en mere tilbundsående, teknisk undersøgelse af køretøjet inden kørsel, som normalt kun kan udføres af en synsvirksomhed eller mekaniker.

Se i øvrigt Færdselsstyrelsens "Guide til førere af tunge køretøjer om undersøgelse af køretøjet inden kørsel", som indeholder eksempler på, hvad en chauffør skal undersøge inden kørsel.

Føreren kan derfor ikke straffes for pludselig opståede fejl og mangler eller såkaldte skjulte mangler.

Ejer (varig bruger):

Har ejeren levet op til det strenge ejeransvar?

Er der tale om fejl og mangler, der skyldes manglende vedligeholdelse eller reparation, vil ejeren kunne straffes for fejlen. Ejeren har således pligt til selv at være opmærksom på køretøjets stand, herunder særligt om der er tegn på opståede eller begyndende tekniske fejl af sikkerhedsmæssig karakter.

Ejeren vil ikke kunne straffes for tekniske fejl, der indtræder uvarslet og pludseligt, hvis ejeren har overholdt de periodiske syn og med passende intervaller har ladet køretøjet gennemgå af en sagkyndig (f.eks. serviceeftersyn på et værksted), og hvis der ikke i øvrigt er noget at bebrejde ejeren i forhold til at drage omsorg for køretøjets stand.

Faktaark omkring typiske alvorlige sikkerhedskritiske fejl og mangler

Færdselsstyrelsen har udarbejdet en række faktaark over de typiske alvorlige sikkerhedskritiske fejl og mangler. Her vil man kunne se, hvornår en fejl og mangel efter styrelsens opfattelse vil være at anse som en alvorlig sikkerhedskritisk fejl og mangel, og dermed være omfattet af det forhøjede bødeniveau.

I takt med at yderligere fortolkningsbidrag måtte blive fastlagt af domstolene, vil der blive udarbejdet nye faktaark. Materialet skal derfor ikke ses som udtømmende.

